

VOJENSTVÍ DOMA A V CIZINĚ.

Mjr. franc. arm. Jacquesson:

Předvojenská výchova ve Francii.*)

I.

Předvojenská výchova, o níž bylo uvažováno a jež byla požadována již po válce 1870—1, a která byla v roce 1882 vyzkoušena velmi nevhodnou formou ve školských praporech, byla až do r. 1914 stále jen navrhována, vždy se o její provedení bojovalo, ale nikdy nebyla schválena a odhlasována. Jen několik soukromých skupin a spolků z vlastní iniciativy provádělo cvičení předvojenské výchovy.

Teprve ve světové válce se poznalo, že jest nutno urychlití provedení přípravy fyzické a vojenské u mladých mužů, kteří mají býti odvedeni.

30. května 1916 byl předložen Chéronem návrh zákona na povinná fyzická cvičení a předvojenskou výchovu.

V únoru 1917 byla dekretem¹⁾ nařízena předvojenská výchova pro celé území tak, že utvořena střediska pro vojenskou výchovu a zvláštní oddělení pro řízení fyzické výchovy u ministerstva války.

Tato organizace byla r. 1920 poněkud upravena a doplněna utvořením 18 krajů rozdělených na subdivise,²⁾ čímž nabyla definitivní formy, kterou si uchovává.

Předpisem z 1. července 1921 byl přeměněn průkaz o vojenské schopnosti, vydávaný před světovou válkou, na vysvědčení o předvojenské výchově, a nově zavedeno též vysvědčení pro specialisty v předvojenské výchově.

Ale všechna tato nařízení jsou jen prozatímní, poněvadž se stále čeká na schválení zákona.

Jak daleko pokročil nyní tento zákon?

Návrh zákona o fyzickém školení a povinné předvojenské výchově byl odhlasován senátem ³⁾ 10. července 1920 a po značných, důležitých změnách přijat poslaneckou sněmovnou 24. března 1921.

Poněvadž zákon předpokládá značné finanční náklady, byl po navrácení do senátu dne 26. listopadu zaslán kompetentním komisím, kdež i zůstal.

Přes to všechno nacházíme v návrhu zákona velké, důležité rysy organizace opravdové předvojenské výchovy, která jest již částečně provedena.

II. Plán návrhu zákona z 24. března 1921.

Předvojenská výchova, navrhovaná zákonem z 24. března 1921, bude mít tři stupně.

1. První stupeň této výchovy se vztahuje na všechny mladé muže, kteří mohou nositi zbraň. Bude povinná počínajíc ukončením 16. roku až do odvodu.

Výchova bude prováděna na všech školách, ve spolcích podporovaných i samostatných,⁴⁾ ve svazích atd. Cvičitelský sbor, jenž bude vyučovati, bude též, který učí tělesné výchově. Absolvent této předvojenské výchovy obdrží vysvědčení o schopnosti, které poskytuje nárok na zvláštní lédenní dovolenou, jak stanoveno v návrhu zákona. Původně bylo navrhováno, aby ti, kdož nevyhověli povinné předvojenské výchově, nastupovali u pluků o dva měsíce dříve, ale tyto sankce nebyly přijaty sněmovnou.

2. Druhý stupeň výchovy bude určen k přípravě budoucích poddůstojníků. Má býti prováděna v určitých školách a spolcích, jež budou určeny ministerstvem války nebo námořnictvím. Schopnost bude hodnocena zvláštním vysvědčením.

*) Psáno francouzsky pro VR. Přeložil škpt. gen.*št. Frant. Vejmelka.

¹⁾ Ministerské nařízení.

²⁾ Kraj zaujímá oblast jednoho až dvou armádních sborů. Oblast armádního sboru jest rozdělena pravidelně na 8 subdivisí. Subdivise je totožná s naším doplňovacím velitelstvím.

³⁾ Senát dal podnět k zákonu, proto byl dříve přijat senátem, nežli nastoupil zákonitou cestu.

⁴⁾ Určité spolky ve Francii jsou podporovány státem proto, že se podřídí určitým pravidlům, jimž jsou podrobeny; tyto zovou podporované na rozdíl od samostatných, nepodporovaných.

3. Třetí stupeň výchovy, jenž podle nového zákona o doplňování armády z 1. dubna 1923 byl nazván „vyšší předvojenskou výchovou“, má za účel připravit budoucí důstojníky v záloze.

Tento návrh zákona nebyl nikdy schválen. Jen třetí stupeň výchovy, vyšší předvojenská výchova, jest prováděn.

Provádění prvního stupně výchovy v návrhu zákona, to jest předvojenské výchovy vojáků, vyžadovalo by značného množství instruktorů, poněvadž bylo by nutno vycvičit všechny mladé muže starší 16. let. Zároveň bylo by i nákladné, ježto vyžadovalo by v každé obci místnosti, cvičišť, hřišť, střelnice, různých skladů atd. Pro nedostatek instruktorů, jakož i peněz bylo uznáno, že jest zatím lepší ponechat všem tihle předvojenskou výchovu a fyzického školení mládeže soukromé iniciativě jednotlivých spolků podporovaných i samostatných. Na štěstí se tyto spolky značně rozšířily a mnohonásobily počet svých členů tak, jak uvidíme dále.

Předvojenská výchova 2. stupně (poddůstojníků) nevstoupila ještě v život. Zvláštního vysvědčení, jež bylo zákonem předvídané, dosud není, a program požadovaných znalostí nebyl dosud uveřejněn.

III. Nynější organizace předvojenské výchovy a fyzického školení.

Předvojenská výchova a fyzické školení mládeže (základní předvojenská výchova) jest nyní svěřena spolkům podporovaným vládou, za vedení a pod kontrolou ministerstva války. Tyto spolky, povzbuzované veřejnými úřady a podporované státem, departementy, obcemi, většinou dobře řízené, vzrůstaly po válce jak důležitostí, tak i počtem členů. Několik čísel může býti dokladem jejich vývoje.

V roce 1922 (podle zprávy Henri Paté) čítaly:

- l'Union des Sociétés de tir (p. Merillon) 1750 jednot se 400.000 členy,
- l'Union des Sociétés de gymnastique (p. Cazalet) 1936 jednot se 180.000 členy,
- l'Union de M. Chéron (préparation militaire) 1804 jednoty se 350.000 členy,
- la Fédération de M. Lattés (préparation militaire) 1140 jednot se 150.000 členy,
- l'Union de M. Trousselle 718 jednot s 65.000 členy,
- l'Union du Général de Lagarenne (ekvitace) 915 jednot s 16.000 členy atd.

V únoru 1924 (zpráva Chéronova) počet jednot podporovaných stoupl na 11.341.

Nutno poznamenati, že většina jednot se zabývala jen fyzickým školením nebo sportem, a že nepřipravovaly mládež základní předvojenskou výchovou tak, aby mohla obdržeti vysvědčení (dřívější C. P. S. M.).⁵⁾ Podle zprávy Chéronovy v dubnu 1923 podrobilo se zkoušce jen 16.945 členů, v říjnu 12.529 členů, aby mohli obdržeti vysvědčení o předvojenské výchově. Jest to počet velmi malý u porovnání s množstvím odvedených.

Nyní armáda nejvíce přispívá k podpoře fyzického školení jakož i předvojenské výchovy ve spolicích i školách tam, kde se provádí. Tato podpora armády jest nezbytná. Předpis z r. 1920 praví: „Zatím než university, departementy anebo obce převezmou svůj podíl z všeobecné práce na předvojenské výchově, jest na armádě, která jest přímo interesována, aby se postavila v čelo hnutí tělovýchovného i sportovního se všemi svými prostředky.“

Organisace:

Pod vedením velitele armádního sboru, který jest podporován (po stránce civilní) veliteli skupin neb divisi, obsahuje organizace tři orgány:

1. orgán řídicí (Direction régionale d'instruction physique) — oblastní (krajské) ředitelství tělesné výchovy — jenž má za úkol obrátiti se všemi otázkami, které se týkají rozšiřování a pronikání tělovýchovy v oblasti armádního sboru;

2. orgán technický (Centre de régional d'instruction physique) — C. R. I. P. — oblastní (krajské) učiliště tělesné výchovy — jakýsi malý Joinville,⁶⁾ který vychovává instruktory. Velitelem učiliště jest major, který má k ruce několik důstojníků a cvičitelů, absolventů kursů v Joinvillu.

3. V každé subdivisi jest výkonný orgán, jenž provádí vyučování na školách a v jednotách. V čele jeho je důstojník s určitým množstvím cvičitelů buď v hodnosti nebo i prostých. Tito cvičitelé vyučují jednou nebo dvakrát týdně jak ve školách, tak v jednotách.

Výsledky výcviku tělovýchovného i předvojenského u mládeže jsou prokazovány při nastupování vojenské služby:

⁵⁾ C. P. S. M. = vysvědčení o přípravě vojenské služby.

⁶⁾ V Joinvillu u Paříže jest francouzské armádní učiliště pro tělesnou výchovu. Po ukončení války zahájilo též studium tělesné výchovy mládeže již od 6. roku, hlavně se zřením na vojenskou službu.

1. vysvědčením o základní předvojenské výchově, které zajišťuje určité výhody;

2. vysvědčením pro specialisty (výcvik v jízdě na koni, vybraní střelci nebo granátníci, pátrači, spojky, cyklisté, topografové, plavci, gymnasti, lehcí atleti, boxéři, letci, znalci tanků, čtení telegrafních značek podle sluchu, bubeníci, trubači, ženisté, ženisté železniční, telefonisté, šermíři, holubáři atd.).

Speciální hodnocení závisí na zkoušce z látky vyučovací, předepsané nařízením z 1. července 1921.

Výhody plynoucí z tohoto vysvědčení jsou:

- a) výběr pluku vždy pro 10% kandidátů, kteří vykonali zkoušky;
- b) možnost povýšení na desátníka po 4 měsících;⁷⁾
- c) možnost dobrovolného nastoupení vojenské služby u kteréhokoliv pluku dříve než nováček. Úhrnný počet těchto dobrovolníků nesmí však převyšovat 2% počtu nováčků, kteří mají být pluku přiděleni.

Návrhy na zvýšení výhod, které jsou nedostatečné k podnícení zájmu o předvojenskou výchovu, byly již několikrát předloženy sněmovně.

IV. Vyšší vojenská příprava.

Válka 1914—1918 ukázala, že v případě válečného konfliktu jest nutno mít velkou, skoro nevyčerpatelnou zálohu dobrých záložních důstojníků, která, mimo jiné, jest použita jakožto kádr při organisování nových útvarů a k náhradě ztrát.

V roce 1914 čítala aktivní francouzská armáda asi 30.000 důstojníků. Za války bylo postupně jmenováno asi 125.000 důstojníků. Povyšování byli: poddůstojníci, vynikající vojíní a všichni Francouzi buď s dobrým všeobecným vzděláním, anebo ti, kteří z civilního zaměstnání byli zvyklí zacházeti s mužstvem a měli schopnosti velitelské. Možno předvídati, že v budoucnu se tento počet zvýší, poněvadž se nebude mobilisovati jen armáda, nýbrž celý národ.

Podle zákona ze 7. srpna 1923 jsou záložní důstojníci vybíráni:

- a) z důstojníků pensionovaných nebo odstoupivších,
- b) z poddůstojníků majících vysvědčení o schopnosti velitele čety,
- c) z posluchačů určitých vyšších škol (vysoké školy normální — techniky — vysoké školy lesní, hospodářské, vodní).

Organisací čet pro výcvik elévů důstojníků v záloze dosáhlo se teoreticky toho, že všichni Francouzi s určitým vzděláním mohli se státi důstojníky v záloze. Ve skutečnosti však velké množství těchto kvalifikovaných mužů odešlo z aktivní služby jako prostí vojáci z toho důvodu, že nepovažovali za svou povinnost státi se důstojníky v záloze.

Tak jsme viděli ve válce mobilisované inženýry a stavitele jako strážné vojíny železnic, profesory zaměstnané na zásobovacích nádražích neb na úpravě cest, známé chirurgy zaměstnané jako poddůstojníky pomocného zdravotnictva.

Proto se ukázalo nezbytným využití co nejvíce elity inteligence národa, a věsti již v době míru schopné mladé muže k tomu, aby se stali záložními důstojníky.

Dospělo se proto k tomu, že předvojenská výchova byla rozšířena na všechny vysoké školy a fakulty tak, jak byla již zavedena zákonem o doplňování na určitém omezeném počtu těchto ústavů.

Nynější vyšší předvojenskou výchovou rekrutuje se mezi schopnou mládeží největší část důstojníků a poddůstojníků budoucí armády.

A. Výklad zákona o předvojenské výchově z 1. dubna 1923.

Organisace vyšší předvojenské výchovy byla provedena ihned po ukončení války. Teprve po různých zdařilých i nezdařilých pokusech dospělo se k její definitivní formě, a článek 34. posledního zákona o doplňování armády z 1. dubna 1923 potvrdil stav věci, která byla skutečně počínajíc již 1. říjnem 1920.

Článek 34: „Vyšší předvojenská výchova zavedená pro mladé muže na všech studijních ústavech (školy civilní, fakulty, university atd.), v nichž jest dostatečná úroveň všeobecného vzdělání, má za účel vychovati posluchače na budoucí důstojníky v záloze. Program její jest sestaven ministerstvem války v dohodě s ostatními ministerstvy a jest zásadně rozdělen na dva roky (v učitelských ústavech na tři roky).“

Předpis z 21. září 1923 určuje rozdělení těchto ústavů na dvě kategorie:

1. Ústavy, na nichž — jelikož svou vnitřní organisací vyhovují kladeným

⁷⁾ Ostatní vojíní (bez předvojenské výchovy) mohou býti jmenováni nejdříve po 6 měsících.

podmínkám — je vyšší předvojenská výchova předmětem povinným všem posluchačům.

2. Ustavy, na kterých vyšší předvojenská výchova je nepovinná. Účastní se jí jen žáci, kteří splnili zadané podmínky vzdělání.

V zákoně jest nutno předvídati určité výhody těm, kteří předvojenskou výchovu úspěšně skončili. Tím odmění se žáci ústavů první kategorie (povinné) a povzbudí se žáci ústavů druhé kategorie (nepovinné).

Také jest naprosto spravedливо dáti oprávněnou odměnu těm, kteří z vlasteneckých důvodů obětovali za svých studií část svého volného času přípravě vojenské a kteří přijímají na sebe povinnost i důstojníka v záloze a tím i povinnost konati zvětšený počet cvičení.

Proto byly posluchačům, kteří po skončení vojenských kursů a složení zkoušek obdrželi vysvědčení o prospěchu ve vyšší předvojenské výchově, dále mají diplom o ukončeném studiu svého ústavu, nebo vyhověli určitému zákonitému minimu školského všeobecného vzdělání, zákonem stanoveny tyto výhody:

1. Mají právo na vlastní žádost býti přijati do škol pro výchovu důstojníků v záloze;

2. po 6 měsících bude jim dovoleno, aby se podrobili zkoušce na hodnost důstojníka v záloze.

Nejlepší žáci budou jmenováni podporučíky v záloze, pokud stačí volná místa. Ostatní, kteří jsou výsledkem zkoušek za nimi, ale jichž klasifikace je lepší průměrné známky stanovené ministerstvem, budou jmenováni poddůstojníky.

Povýšení podporučíci i poddůstojníci slouží ještě 6 měsíců u pluků a pak jsou propuštěni. Zůstávají tedy v aktivní službě pouze 1 rok místo 18 měsíců.

Konečně ti žáci, kteří svým výsledkem při zkouškách nedosáhli průměrné známky předepsané ministerstvem, jsou odesláni k plukům jako prostí vojáci, aby zde dosloužili ještě rok. Podléhají potom všeobecnému zákonu o vojenské službě a slouží jako ostatní vojáci 18 měsíců.

B. Organizace a chod vyšší předvojenské výchovy v r. 1924.

Organizace a chod vyšší předvojenské výchovy jsou upraveny instrukcí ze 17. května 1923, týkající se:

umístění a úpravy výchovy na jednotlivých ústavech podle tamního studijního řádu,

výběru a činnosti velitele, jakož i instruktorů, pravidel, jimiž se řídí vyučování žáků.

Služba vyšší předvojenské výchovy jest v každém armádním sboru podřízena přímo veliteli.

Poněvadž však všechny ústavy, v nichž se provádí vyšší předvojenská výchova, byly rozděleny na 18 krajů (17 krajů pro Francii a 1 pro Alžír—Tunis), stává se, že některý kraj se prostírá v oblasti i dvou armádních sborů.

V čele kraje jest plukovník, který je pomocníkem velitele armádního sboru ve všech otázkách týkajících se organizace a působnosti předvojenské výchovy kraje.

Důstojníky a poddůstojníky patřícími buď službě předvojenské výchovy, nebo odkomandovanými od pluků, je organisován výcvik v různých střediscích výchovy.

Doba trvání kursu předvojenské výchovy jest v principu dva roky (pro ústavy učitelské 3 roky). — Počet hodin věnovaných výchově je stejný pro dvouleté i tříleté období.

Celkový počet jest 240 hodin a 12 půldnů na výcvik v terénu.

Roční kursy trvají obyčejně od 15. října do 30. června.

Program výcviku: Podrobné programy jsou uveřejněny v „Bulletin Officiel“⁸⁾ v říjnu 1922. Byly studovány zvláštní vojenskou komisí při ministerstvu války a sestaveny zvláště pro každou zbraň a v úplné shodě s programem škol pro výchovu důstojníků v záloze, který zároveň byl tomu přízpůsoben. Nyní tedy přípravný výcvik na důstojníky v záloze je úplné jednotlivity.

C. Výsledky předvojenské výchovy.

Předvojenská výchova se velmi rychle rozšířila, a její výsledky jsou velmi uspokojivé přes to, že není tomu dávno, co byla zavedena a ještě ne úplně (ve

⁸⁾ Bulletin Officiel“ jest úřední časopis, v němž jsou uveřejňovány veškeré zákony, ministerské výnosy, debaty parlamentní, návrhy na povýšení, povýšení atd.

skutečnosti mnohé vysoké ústavy vědecké, kde posluchači jsou přetíženi přednáškami, nejvíce pro ni zájmu). Byla vydána vysvědčení o vyšší předvojenské výchově pro všechny zbraně i letectvo, což jasně dokumentuje úsilí mládeže. Nesmí se však zamlčovat, že následkem přetížení školní mládeže vlastním studiem a starostí o jeho výsledek může býti provádění vyučování předvojenské výchovy jen povrchní.

Bude tedy nezbytné, aby tito žáci byli úsilovně cvičeni za své aktivní služby, jak ve školách pro výchovu důstojníků v záloze, tak u pluků, kdež budou nejen konati veškerou službu, která jim přísluší podle hodnosti, nýbrž i sledovati různé další kursy pro ně v plucích zřízené.

Konečně bude nutno i po odchodu z vojenské služby aktivní až do ukončení služby v záloze, jejich vědomosti nejen udržovati, nýbrž i doplňovati.

Způsob provádění se studuje a zamýšlí se, záložní důstojníky povolávat v pěti lhůtách, po 24 dnech, během celé doby 18½ roku, kterou jsou v první záloze.

Tato období cvičení budou se konati postupně u pluků, v jednotlivých učilištích nebo cvičných táborech a ve školách pro přípravu k povýšení pro ty, kteří budou navrženi.

Budou-li tyto předpoklady správně uskutečněny, budou záložní důstojníci schopni plniti svou úlohu v době války a postaviti se na roveň svým aktivním druhům.

RŮZNÉ.

Československo.

Podle „Zpráv veřejné služby technické“ byla k trvalé paměti 75. narozenin pana presidenta některá význačná inženýrská díla zbudovaná v republice Československé, označena jeho jménem. Jsou to tyto stavby provedené v oboru působnosti ministerstva veřej. prací: 1. Zdymadlo na Labi ve Střekově, které umožní spojení hlavního města Československé republiky s mořem. 2. Státní silniční most přes Jizeru v Dobrušce, jehož hlavními nosníky v říčním otvoru jsou železobetonové oblouky se zavěšenou mostovkou. 3. Státní silniční most přes Ondřejnici v Rychaltici u Příbora se spojitými trámy ze železového betonu. 4. Státní silnicar v Prešově na Slovensku jakožto nejmoderněji zařízený závod na výrobu soli ze solanky v ČSR. 5. Státní silnice Tisovec—Polhora. 6. Státní silniční most přes Oravu v Dlhé u Dolního Kubína jako největší silniční most v naší republice se železobetonovým obloukem o 61 m světlosti. 7. Státní silniční most přes Vlárnu v Nemšově u Trenčanských Teplic.

Anglie.

Projektíl ráže 533,4 mm vystaven byl na výstavě ve Wembley. Byl to výrobek firmy Hatfieldovy, vysoký 2,4 m a vážil více než dvě tuny. Tento projektíl pronikne na vzdálenost 16 km pancéřovou desku, silnou 76 cm.

R. A. 3.

Nové otravné plyny zkoušejí Angličané u Salisbury. Zkoušky konají se v místnosti se skleněnými stěnami, kolem níž stojí pozorovatelé. Do prostory vstupují jen dobrovolníci a ačkoliv jsou opatření nejmodernějšími

maskami, trvá přece několik dní, než se po pokusu vzpamatují z otravy. Pokusy konají se pod přísnou kontrolou učenců a lékařů, jak prohlásil nedávno tajemník ministerstva války v poslanecké sněmovně anglické.

R. M. 2.

S novou bombou proti letounům konají se pokusy v Anglii. Jakmile se tato bomba dostane do určité vzdálenosti letounu, jest přitažena kovem stroje. Všechny manévry pilotovy jsou marny.

F. M.

Rusko.

Průmysl chemický v sovětském Rusku rozvíjí se od počátku roku 1924 velmi intenzivně. V čele chemické služby stojí meziministerská komise pro obranu plyny, která je přímo podřízena vojenskému revolučnímu sovětu. Skládá se z profesorů a inženýrů, předsedou jest prof. Ipatěv. Inspektorát chemický jest orgán podstatně vojenský. Oddílům pro obranu proti plynům jsou svěřeny záležitosti výcviku. Pro studium a výchovu specialistů jest v Moskvě vysoká škola chemická, která může ročně přijmouti 100 žáků, kurs trvá jeden rok. Sekce pro válečnou chemii při společnosti pro studium vojenských věd byla organizována r. 1922. Jest rozdělena zase na menší odbory, které studují otázky speciální: užití plynu při útoku, obranu proti plynům, speciální výcvik vojů, užití chemických vynálezů válečných pro potřeby mírové atd. Pokusy konají se v terénu asi 12 km jižně od Moskvy. V armádě užívá se různých druhů masek: vlhké masky nedávného původu, která však má mnoho nedostatků, suchých masek staršího pů-

vodu (Zelinského, Avalovovy a anglické), zvláštní masky Bodarevského pro telefonisty a aparátu Popělovova. Pokud se týče výroby chemické, snaží se ruská armáda užítí produktů chlórových, které mohou továrny ruské vyrobiti samy.

R. M. F. 3.

Přípravy k válce koná prý podle anglických zpráv Rusko. Ministerstvo války dokončilo organizaci 56 pěších divísi, z nichž každá bude mít 4 tanky a 4 letouny. Sovětská vláda objednala v Holandsku, Španělsku a v Itálii 200 letounů, 500 polních děl, 3000 kulometů a 25 mil. střel a 10 dalekonosných těžkých děl. Veliká síla jezdeckta soustřeďuje se na hranicích západních a jihozápadních. Výzbroj divísi bude ukončena v březnu tohoto roku. Každá pěší a jezdecká divise bude vyzbrojena aparáty pro otravné plyny, letouny typu Junkersova budou opatřeny zařízením pro vrhání bomb. Do října t. r. budou zřízena nová letiště v Sevastopolu, Rostově, Charkově, Caricyně, blíže Moskvě, Taškentu a Omsku.

F. M.

Spojené státy severoamerické.

Americké pobřežní dělo 405 mm.

Ze zpráv uveřejněných o tomto dělu uvádíme tato data: váha celého děla i s mechanismem 175 tun, délka děla 21.34 m, váha projektilu 1061.4 kg, váha střel. prachu 395.5 kg. Celý mechanismus poháněn jest elektrickým motorem. Největší donosnost 50 km, rychlost střelby: 1 rána za minutu.

F. M.

Německo.

Vojenská průprava mládeže v Německu vyvinula se od r. 1919 neobyčejně rychle. Dnes týká se trojí stránky: výchovy mravní, výchovy tělesné

a vlastního vojenského výcviku. Výchova mravní jest věcí školy, kléru a velmi četných vlasteneckých spolků. Výchova tělesná pěstuje se nejen ve školách a spolicích, nýbrž i v obcích. I v té nejmenší vesničce v Německu najdeme sportovní hřiště. Vlastní výcvik vojenský obstarávají spolky a škola s diskretním přispěním armády. Profesori a žáci oddávají se výcviku energicky a oddaně. Příručky, jichž se užívá v německých školách, jsou svým obsahem neobyčejně zajímavé. „Gelände-Spiele“ jmenuje se jedna z nich. Napsal ji učitel P. G. Schaefer a přehlédl prof. Fritz Kokardt. V obsahu najdeme: pochody přibližovací, orientace podle mapy, služba zabezpečovací za pochodu, naslouchací, průchod řetězem hlídek, zteč, obrana mostu, boj střetný... Spolky snaží se rozvinouti vojenského ducha a disciplínu u svých členů, kromě toho však také cvičí se členové v službě polní a střelbě. Výcvik společný koná se u armády, ačkoli podle mírové smlouvy není dovolen. Jsou to tak zvaní Zeitfreiwilligen, kteří po dobu dvou až šesti měsíců vykonávají tvrdou službu vojenskou. Rekrutují se hlavně ze studentů vysokoškolských.

R. J. 3.

Švýcarsko.

Důstojnické šavle nahrazeny budou ve Švýcarsku dýkami, širokými asi 3 až 4 cm a dlouhými asi 30 cm. Tato dýka a pistol budou ofensivní i defenzivní zbraní důstojníkovou v boji zblízka a prokážou dobrou službu i při polních cvičeních, za pochodu, při táboření atd. Jeden z nejzdařilejších modelů nové zbraně podobá se švýcarské středověké dýce.

R. A. 3.

Wf.